

Akciju sabiedrība "Sadales tīkls"
Vienotais reģ. Nr. 40003857687
Šmerļa iela 1, Rīga, LV-1160, Latvija
Tālr. (+371) 67727403, www.sadalestikls.lv, st@sadalestikls.lv

Rīgā
Datumu skatīt dokumenta paraksta laika zīmogā.
Nr. 30VD00-19/238
Uz 01.02.2023. Nr. 2-2.43/313

Sabiedrisko pakalpojumu
regulēšanas komisija
Ūnijas ielā 45
Rīgā, LV-1039
Latvija

Par konsultāciju dokumentu par grozījumiem tīkla kodeksā

AS "Sadales tīkls" ir izskatījusi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) publicēto Konsultāciju dokumentu par grozījumiem Tīkla kodeksā elektroenerģijas nozarē un pateicas par sagatavoto lēmuma projektu "Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2013.gada 26.jūnija lēmumā Nr.1.4 "Tīkla kodekss elektroenerģijas nozarē"" (turpmāk – Grozījumu projekts). Sagatavotie grozījumi ļaus vienkāršot relatīvi nelielas jaudas elektroenerģijas ražotāju pieslēgumu pārbaudes procedūras, veicinot to ātrāku pieslēgšanu sistēmai.

Lai precizētu atsevišķus tehniskus aspektus, AS "Sadales tīkls" sniedz priekšlikumus Grozījumu projekta precizēšanai un noteiktā regulējuma pilnveidošanai.

1) Lūdzam precizēt Grozījumu projekta 1.15 punktu, kas paredz izteikt Tīkla kodeksa elektroenerģijas nozarē 90.²¹ punktu jaunā redakcijā. Piedāvātā redakcija vismaz AS "Sadales tīkls" liktu izstrādāt jaunu datu apstrādes procesu un veidot jaunu iknedēļas operatīvo elektroenerģijas komercuzskaites datu atskaiti. Jāņem vērā, ka šādas atskaites sagatavošana par ~1.1 milj. komercuzskaites punktiem prasa būtiskus operatora sistēmu resursus. Kā alternatīvu 90.²¹1. apakšpunktā piedāvātajai atskaiti, AS "Sadales tīkls" būtu gatava nodrošināt pārvades sistēmas operatoram jau pastāvošu atskaiti, kas tiek sagatavota elektroenerģijas tirgotāju vajadzībām, pēc būtības nodrošinot to pašu informācijas apjomu vēl operatīvākā veidā. AS "Sadales tīkls" tirgotāju vajadzībām ik dienu nodrošina atskaiti ar elektroenerģijas operatīvajiem komercuzskaites datiem par iepriekšējām divām dienām. Ņemot vērā iepriekš minēto, AS "Sadales tīkls" lūdz izteikt 90.²¹1. apakšpunktu šādā redakcijā:

"90.²¹1. ne retāk kā līdz katras nedēļas trešdienai – elektroenerģijas operatīvos komercuzskaites datus, kas ļauj iegūt informāciju par iepriekšējo nedēļu."

2) Lūdzam izteikt Grozījumu projekta 1.18 piedāvāto Tīkla kodeksa elektroenerģijas nozarē 1.1.1. apakšpunktu šādā redakcijā:

"1.1.1. elektroenerģijas kvalitātes mērījumus pieslēguma vietā (neattiecas uz A tipa elektroenerģijas parka moduli);"

Ar grozījumiem 4.pielikuma 1.1.1. punktā ir mērķis vienkāršot pārbaudes procedūru standartizētām un sertificētām tipveida elektroenerģijas ražošanas iekārtām (praksē - invertoru tehnoloģijām), kas pamatojoties uz iekārtu atbilstību noteiktiem izgatavošanas standartiem (piemēram, EN 50549-1, EN 50549-2) vienlaikus nodrošina atbilstību Eiropas tīkla kodeksa (Regula 2016/631) prasībām.

Jāuzsver, ka 4.pielikumā uzskaitīto pārbaužu apjoms nevar tikt uzskatīts par izsmelšu. Specifiskos gadījumos varētu būt nepieciešamība veikt papildu pārbaudes, atkarībā no operatora izvirzītajām tehniskajām prasībām. Piemēram, ja operators izvirzītu prasības par reaktīvās jaudas kontroli, attiecīgas pārbaudes būtu veicamas elektrostacijas ekspluatācijas paziņošanas procedūras laikā. Tāpēc AS "Sadales tīkls" lūdz 4.pielikuma 1. punkta ievaddaļu izteikt šādā redakcijā:

"1. Pie elektroenerģijas sistēmas pieslēdzamai jaunai elektroiekārtai un modificētai elektroiekārtai veic vismaz šādas pārbaudes, ja operators elektrostacijas ekspluatācijas paziņošanas kārtībā nav noteicis citādi:"

3) Lūdzam Grozījumu projekta 1.19 punktu precizēt, izsakot to šādā redakcijā:

"1.19. izteikt 4.pielikuma 2. punkta ievaddaļu šādā redakcijā:

"2. Elektroenerģijas ražošanas modulim, kas uzskatāms par esošu elektroenerģijas ražošanas moduli Regulas Nr. 2016/631 izpratnē, pēc sistēmas operatora pieprasījuma veic vienu vai vairākas šādas pārbaudes: ""

Iemesli esošas elektrostacijas pārbaudes veikšanai ekspluatācijas laikā var būt ļoti dažādi un būtiski atšķirīgas ir pašas elektrostacijas. Ar piedāvātajiem grozījumiem ir mērķis nostiprināt un padarīt skaidrāku to, ka operators atkarībā no konkrētajiem apstākļiem un pārbaudes mērķa var noteikt nepieciešamo pārbaudes apjomu. Līdzšinējā redakcijā nav saprotams tas, vai visas uzskaitītās pārbaudes ir veicamas kā vienots kopums, vai arī pastāv iespēja veikt tikai konkrētas, faktiski nepieciešamās pārbaudes. Tāpat nav izslēdzam iespēja ka praksē būtu nepieciešams veikt kādu citu, sarakstā neminētu pārbaudi, piemēram, komunikācijas un informācijas apmaiņas iekārtu vai sistēmu darbības pārbaudi.

4) Atbilstoši PSO un SSO savstarpējām konsultācijām ir paredzēts risinājums, ka informācijas apmaiņa ar SSO sistēmai pieslēgtiem C tipa ražošanas moduļiem būtu organizējama arī tieši starp PSO un ražotāju. Attiecīgi SSO tiešā veidā varētu apmainīties ar elektrostaciju ar SSO funkciju izpildei nepieciešamo informāciju, savukārt PSO varētu tiešā veidā apmainīties ar elektrostaciju ar savu funkciju izpildei nepieciešamo informāciju. Ņemot vērā Grozījumu projekta 1.2 punktā noteikto definīciju, ir nepieciešams koriģēt Grozījumu projekta 1.31. punktā piedāvāto Tīkla kodeksa elektroenerģijas nozarē 13.¹ punkta ievaddaļu, paredzot, ka informācijas apmaiņa var notikt arī ar PSO, ja tehniskajās prasībās nav noteikts citādi. Lūdzam izteikt Tīkla kodeksa 13.¹ punkta ievaddaļu šādā redakcijā:

"13.¹ C tipa modulis nodrošina šādas informācijas apmaiņu reāllaikā ar attiecīgo sistēmas operatoru un pārvades sistēmas operatoru, ja attiecīgais sistēmas operators tehniskajās prasībās nav noteicis citādi: ""

5) Lūdzam papildināt Grozījumu projektu ar jaunu punktu, lai nostiprinātu aprīkojuma sertifikātu pielietošanu ražošanas moduļa atbilstības apstiprināšanai. Šādu iespēju pieļauj arī Eiropas tīkla kodekss (Regula 2016/631), kas nosaka, ka ekspluatācijas paziņošanas procedūrā attiecībā uz katra jauna elektroenerģijas ražošanas moduļa pieslēgšanu ir atļauts izmantot aprīkojuma sertifikātus, ko izdevusi pilnvarota sertifikācijas struktūra. Tā vietā, lai veiktu attiecīgo testu, elektroenerģijas ražošanas ietaises īpašnieks nolūkā apliecināt atbilstību attiecīgajai prasībai var atsaukties uz aprīkojuma sertifikātiem, ko izdevusi pilnvarota sertifikācijas struktūra. It īpaši A un B tipa elektrostacijām praksē ražotāji izmanto sertifikātus, kas apliecina ražošanas moduļu atbilstību standartiem EN 50549-1 "Prasības elektrostacijām, kas paredzētas paralēlam darbam ar sadales elektrotīklu. 1.daļa: Pieslēgums zemsprieguma sadales tīklam. Piemērošanai līdz B tipa elektrostacijām ieskaitot", EN 50549-2 "Prasības elektrostacijām, kas paredzētas paralēlam darbam ar sadales elektrotīklu. 2.daļa: Pieslēgums vidsprieguma sadales tīklam. Piemērošanai līdz B tipa elektrostacijām ieskaitot" un attiecīgi tas nodrošina atbilstību Regulas 631/2016 prasībām. Šāds risinājums būtiski vienkāršo Tīkla kodeksa elektroenerģijas nozarē 7.pielikumā noteikto detalizēto prasību pierādīšanu tiem ražotājiem, kas izmanto standartizētus elektroenerģijas ražošanas moduļus, kas izstrādāti un akreditētās laboratorijās pārbaudīti saskaņā ar attiecīgajiem izgatavošanas standartiem, kā arī vienkāršo pieņemšanas procedūru sistēmas operatoram. AS "Sadales tīkls" lūdz papildināt Grozījumu projektu ar šādu punktu:

"1.5. papildināt lēmuma 3.⁷ punktu ar otro teikumu šādā redakcijā:

" Tā vietā, lai veiktu attiecīgo testu, elektroenerģijas ražošanas ietaises īpašnieks nolūkā apliecināt atbilstību attiecīgajai prasībai var atsaukties uz aprīkojuma sertifikātiem, ko izdevusi pilnvarota sertifikācijas struktūra un kas apliecina aprīkojuma atbilstību standartiem EN 50549-1 vai EN 50549-2.""

6) AS "Sadales tīkls" vērš uzmanību, ka Tīkla kodeksā elektroenerģijas nozarē ir noteiktas kompleksas prasības par komunikāciju, informācijas un datu apmaiņu starp sistēmas dalībnieka ietaisēm un operatora dispečervadības sistēmu (piemēram 7.pielikums), tomēr trūkst kvalitātes prasību komunikācijas sistēmas darbības nepārtrauktībai. Praksē periodiski ir novērojami sakaru kanālu darbības pārtraukumi vai traucējumi. Tie var būt gan īslaicīgi (dažas sekundes vai minūtes), gan ilglaicīgi (pat mēnesi ilgi, kā rāda citu Baltijas valstu SSO pieredze). Lai novērstu potenciālus strīdus starp sistēmas dalībnieku un sistēmas operatoriem, Tīkla kodeksā šajā vai nākamajos grozījumu projektos būtu nosakāms pieļaujama komunikācija kanālu pārtraukuma ilgums, kuru pārsniedzot operatoram būtu tiesības ierobežot kontrolējama elektroenerģijas ražošanas moduļa vai kontrolējamas pieprasījumietaises darbību, vai pat atslēgt visu pieslēgumu, lai nodrošinātu sistēmas drošu darbību. Ņemot vērā, ka Tīkla kodeksā noteiktās prasības attiecībā uz informācijas apmaiņu pamatā ir saistītas ar frekvences vadību un sistēmas stabilitātes nodrošināšanu, laika vērtības noteikšanai būtu jākonsultējas ar pārvades sistēmas operatoru. Ņemot vērā dažādas jaudas (A, B, C, D tips) staciju atšķirīgo ietekmi uz sistēmu, iespējams pieļaujama komunikācijas sistēmu darbības pārtraukums varētu būt atšķirīgs dažāda tipa elektrostacijām. AS "Sadales tīkls" ierosinājums būtu noteikt, ka komunikācijas sistēmas darbības pārtraukums vadāmām A un B tipa elektrostacijām nedrīkst pārsniegt 1 mēnesi. Lai gan attiecībā uz frekvences stabilitātes saglabāšanu noteikto pasākumu īstenošana kopumā ir paredzēta bez laika aiztures un ar iespējami īsu reakcijas laiku, tomēr nosakot pieļaujamo komunikācijas kanālu darbības pārtraukuma laiku ir jāņem vērā katras atsevišķās elektrostācijas ietekme uz sistēmu. No noteiktajām kvalitātes prasībām ir atkarīgs komunikācijas līniju tehniskais risinājums un rezervēšanas nepieciešamība.

7) Vienotas izpratnes nostiprināšanai, lūdzam skaidrojumu, vai Regulatora ieskatā par Grozījumu projekta 1.16. punktā minēto nodrošinājuma veidu "finansu pakalpojumu sniedzēja garantija" uzskatāma arī apdrošināšanas kompānijas nodrošināta apdrošināšanas polise?

8) Lai precizētu un nodalītu atbildības par komunikācijas informācijas sistēmu risinājumu (par ko atbild operators) un komunikācijas iekārtu (fiziskā infrastruktūra, par ko atbild ražotājs) ierīkošanu un uzturēšanu, kā arī lai salāgotu Tīkla kodeksā elektroenerģijas nozarē 3. un 4. punktos lietoto terminoloģiju, AS "Sadales tīkls" kā alternatīvu Konsultāciju dokumentā piedāvātajam Grozījumu projekta 1.4. punktam piedāvā izvērtēt šādu Grozījumu projekta 1.4. punkta redakciju:

"1.4. Izteikt lēmuma 3.2 apakšpunktu šādā redakcijā:

"3.2. nodrošināt informācijas sistēmu risinājumu komunikācijai starp sistēmas operatora dispečervadības sistēmu un sistēmas dalībnieka apakšstacijas vai elektrostācijas komunikācijas iekārtu, ja sistēmas operators un sistēmas dalībnieks nav vienojušies citādi;"

Izteikt lēmuma 4.6., 4.7., 4.8., 4.10., 4.11. punktus šādā redakcijā:

"4.6. nodrošināt nepieciešamo komunikācijas, televadības, telemērīšanas un uzraudzības iekārtas uzstādīšanu un darbību, kā arī segt uzstādīšanas izmaksas;

4.7. izpildīt sistēmas operatora prasības komunikācijas, tehnisko mērīšanas un kontroles iekārtu uzstādīšanai, lai nodrošinātu elektroenerģijas sistēmas stabilu darbības režīmu;

4.8. pēc sistēmas operatora rakstiska pieprasījuma modernizēt, modificēt vai nomainīt jebkuru elektrostacijā vai apakšstacijā jau ierīkotu komunikācijas vai telemērīšanas iekārtu;

4.10. nodrošināt komunikācijas, telemērīšanas, telesignalizācijas un televadības iekārtu elektroapgādi, lai tās turpinātu darboties vismaz trīs stundas pēc elektroenerģijas piegādes pārtraukšanas sistēmas dalībnieka elektroiekārtu pieslēguma vietā;

4.11. nodrošināt nepieciešamās komunikāciju līnijas un to rezervēšanu nepieciešamajā apjomā komunikācijai ar elektroenerģijas sistēmas dalībnieka komunikācijas, telemērīšanas, televadības un komunikācijas iekārtām;"

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

Attīstības direktors

Jānis Kirkovalds

Tehniskais direktors

Raimonds Skrebs

Agris Kurms 25482243